

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **V. L.**, zast. JUDr. Josefem Fojtíkem, advokátem se sídlem Štefánikova 1516, Kopřivnice, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, ve věci žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 8. 2018, č. j. OAM-140/ZA-ZA11-LE26-2018, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 11. 2018, č. j. 61 Az 32/2018 – 32,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 10. 8. 2018, č. j. OAM-140/ZA-ZA11-LE26-2018, neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, 13, 14, 14a a 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Krajský soud v Ostravě (dále jen „krajský soud“) rozsudkem ze dne 29. 11. 2018, č. j. 61 Az 32/2018 – 32, žalobu proti rozhodnutí žalovaného zamítl. Krajský soud uvedl, že žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu, neboť má obavu z povolání do armády a nasazení do bojů v Doněcké a Luhanské oblasti na Ukrajině. Jako další důvod žalobce uvedl, že je rusínské národnosti, ovšem v této souvislosti osobně žádné problémy v zemi původu neměl. Žalobce se také zmínil o korupci na Ukrajině a své nespokojenosti se sociální a ekonomickou situací v zemi původu.

[3] Krajský soud ohledně postavení Rusínů na Ukrajině především odkázal na zprávu o demografii, přístupu ukrajinských úřadů, rusínském hnutí na Ukrajině ze dne 16. 10. 2017 (dále jen „Zpráva“). Z této vyplývá, že Rusíni nejsou na Ukrajině uznávanou etnickou menšinou, nicméně v roce 2002 získali uznání na oblastní úrovni. V následujících letech bylo postavení Rusínů na Ukrajině posíleno, a to užíváním rusínské vlajky a rusínského jazyka, včetně výuky na školách. V rámci regionu působí kulturní spolky Rusínů. Zastřešující organizací reprezentující až 90 % všech rusínských spolků je karpatsko–rusínská lidová rada. Kontakty mezi rusínskými komunitami probíhaly i pod záštitou ukrajinských úřadů. V souvislosti s krizí během zhroucení režimu Janukovyče a s konfliktem na východě Ukrajiny od února, resp. dubna 2014 byla rusínská komunita pečlivěji monitorována místními úřady a někteří z jejích členů byli zatčeni kvůli podezření ze separatismu. Z těchto důvodů není podle krajského soudu strach žalobce z pronásledování pro svou příslušnost v etnické skupině Rusínů v Zakarpatské Ukrajině důvodem pro udělení azylu.

[4] Krajský soud rovněž nepřisvědčil námitce obavy z nuceného výkonu vojenské služby či trestu odnětí svobody v případě vyhýbání se výkonu této služby. Poukázal přitom na ustálenou judikaturu, podle níž nelze výkon vojenské služby považovat sám o sobě za pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, stejně jako obavu z důsledků v případě nenastoupení k výkonu této služby. Základní vojenská služba v zemi původu se řídí zákonem, přičemž se postupně standardizuje. Tresty za nenastoupení vojenské služby jsou standardní a podobné postihům uplatňovaným v jiných zemích. Vyhýbání se převzetí povolávacího rozkazu není kvalifikováno jako trestný čin. Poslední mobilizace na Ukrajině proběhla v roce 2015 a v současné době na východoukrajinské frontě působí pouze dobrovolníci a profesionální příslušníci armády.

[5] Proti uvedenému rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včasnou kasační stížnost z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. V ní namítl, že krajský soud nesprávně vyhodnotil jeho osobní situaci v souvislosti s poskytnutím mezinárodní ochrany dle § 12 písm. b) zákona o azylu, když věc posoudil pouze obecně. Stěžovatel zdůraznil, že svou obavu z pronásledování kvůli své rusínské národnosti dostatečně podložil a dále odkazuje na diskriminaci Rusínů na Ukrajině v souvislosti se současnou situací v Doněcké a Luhanské oblasti. Dle stěžovatele postupoval žalovaný v rozporu se zákonem, když nezohlednil reálné riziko pronásledování. Nadto stěžovatel uvedl, že má na Ukrajině rodinu, která je na něm ekonomicky závislá. Pokud by byl odveden k výkonu vojenské služby, byl by určitě poslán do bojů v Doněcké a Luhanské oblasti, a jeho rodina by tak byla vystavena vážné újmě. Závěrem navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na odůvodnění svého rozhodnutí s tím, že vycházel ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu a věc dostatečně individualizoval. Napadené rozhodnutí i napadený rozsudek jsou odůvodněny dostatečně. Podle žalovaného poskytuje judikatura Nejvyššího správního soudu dostatečnou odpověď na posuzovaný případ, a kasační stížnost má být odmítnuta jako nepřijatelná.

[7] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou její přijatelnosti ve smyslu § 104a s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost je nepřijatelná. Podle tohoto ustanovení Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany pro nepřijatelnost, jestliže ta svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele (k pojmu nepřijatelnosti viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39).

[8] Pokud jde o námitku nepřezkoumatelnosti, je z napadeného rozsudku zřejmé, jakými úvahami byl v rámci posouzení věci krajský soud veden a k jakému závěru na jejich základě dospěl. Rozhodnutí žalovaného přitom vycházelo z dostatečně zjištěného skutkového stavu v návaznosti na tvrzení stěžovatele ve správním řízení a skutečností uvedených ve Zprávě. Jestliže krajský soud dospěl k totožným závěrům jako žalovaný, nelze to hodnotit jako nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2016, č. j. 5 Azs 168/2015 – 36).

[9] Se závěry krajského soudu ohledně nenaplnění předpokladů pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, 13, 14, 14a a 14b zákona o azylu, se Nejvyšší správní soud ztotožňuje a vyhodnocení obsahu důkazů obsažených ve správním spise považuje za správné.

[10] K otázce aktuální situace na Ukrajině, kterou stěžovatel zmiňuje, se Nejvyšší správní soud vyjadřoval již několikrát. Lze odkázat například na usnesení ze dne 8. 3. 2018, č. j. 5 Azs 348/2017 - 19. Ve svých rozhodnutích Nejvyšší správní soud již dříve uvedl, že boje

pokračování

lokalizované pouze v určitých částech Ukrajiny nelze považovat za tzv. totální konflikt. Probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. V této souvislosti je ale třeba poukázat na rozsudek NSS ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 – 68, kde byl vysloven závěr, že „v případě konfliktu nemajícího charakter totálního konfliktu musí žadatel prokázat dostatečnou míru individualizace, a to např. tím, že prokáže, (1) že již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým brožbám způsobením vážné újmy; (2) že ozbrojený konflikt probíhá právě v tom regionu jeho země původu, ve kterém skutečně pobýval, a že nemůže nalézt účinnou ochranu v jiné části země; či (3) že jsou u něj dány jiné faktory (ať už osobní, rodinné či jiné), které zvyšují riziko, že terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí bude právě on.“ Poslední místo bydliště stěžovatele v zemi původu byla Zakarpatská oblast, stěžovatel tedy nepochází přímo z Doněcké či Luhanské oblasti, která je boji zasažena. V této souvislosti nutno upozornit, že se jedná o konflikt izolovaný pouze na východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita v dotčených oblastech výrazně kolísá. Jak Nejvyšší správní soud posledně uvedl, situace na Ukrajině se nezhoršuje, spíše naopak, „je všeobecně známo, že se konflikt nešíří do dalších jím dosud nezasažených oblastí“ (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2020, č. j. 2 Azs 382/2018 – 68).

[11] Stěžovatel namítá své obavy z potenciálního povolání do armády, navíc z důvodu rusínské národnosti. Nejvyšší správní soud k otázce případného výkonu vojenské služby v zemi původu stěžovatele uvádí, že podle judikatury zdejšího soudu a Soudního dvora EU ani samotné plnění branné povinnosti (bez dalších souvislostí) se nepovažuje za důvod pro udělení azylu, pokud se jedná o plnění takové povinnosti v regulární armádě demokratického státu, které je v souladu s vnitrostátním i mezinárodním právem, a pokud případné odpírání výkonu takové vojenské služby z důvodu svědomí není trestáno nepřiměřenými sankcemi. Podrobení se takové povinnosti potom samo o sobě nezakládá pronásledování ani vážnou újmu ve smyslu § 12 a § 14a zákona o azylu (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2018, č. j. 5 Azs 348/2017 – 19).

[12] Co se týče stěžovatelovy obavy z diskriminace a pronásledování v zemi původu z důvodu jeho rusínské národnosti (v jiných souvislostech k Rusínům a jejich postavení viz zejména usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2018, č. j. 2 Azs 231/2018 - 28, či ze dne 16. 10. 2017, č. j. 6 Azs 305/2017 – 26) nutno zdůraznit, že stěžovatel v průběhu správního řízení výslovně uvedl, že žádné problémy se státními orgány, včetně policie a armády, kvůli své rusínské národnosti a probíhajícím konfliktům na Ukrajině neměl. Z odůvodnění rozhodnutí žalovaného a krajského soudu vyplývá, že hrozba postihu z důvodu příslušnosti stěžovatele k rusínské menšině není reálná. V obecné rovině lze i odkázat na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, která se bezpečnostní situací ruský hovořícího obyvatelstva na Ukrajině věnují (např. usnesení ze dne 8. 3. 2018, č. j. 9 Azs 383/2017 - 23, bod 26, nebo usnesení ze dne 7. 2. 2018, č. j. 6 Azs 378/2017 - 25, bod 10).

[13] Námitka týkající se finanční závislosti stěžovatelovy rodiny na jeho ekonomických příjmech z České republiky je s ohledem na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu nedůvodná. Důvodem pro udělení mezinárodní ochrany nemohou být ekonomické důvody. Institut azylu tedy nemůže být nástrojem k řešení nepříznivé ekonomické situace žadatele či jeho rodiny. (viz např. rozsudky ze dne 30. 10. 2003, č. j. 3 Azs 20/2003 - 43, či ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 – 65).

[14] Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tak poskytuje dostatečnou odpověď na tvrzení stěžovatele uvedená v kasační stížnosti a Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[15] Vzhledem k výše uvedenému shledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost stěžovatele nepřijatelnou, a z tohoto důvodu ji odmítl (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

[16] Výrok o nákladech řízení se opírá o § 60 odst. 3 věta první za použití § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. května 2020

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu